

dosar nr. 2ra-2272/2019

prima instanță, Judecătoria Edineț, sediul Central, judecător: (M. Iftodi)
instanța de apel, Curtea de Apel Bălți judecători: (E. Grumeza, N. Chircu, S. Procopciuc)

Î N C H E I E R E

24 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Natalia Oleiniciuc,
reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia
Oleiniciuc împotriva lui Vladimir Buhteac, intervenient accesoriu Direcția
Asistență Socială și Protecția Familiei Edineț, privind decăderea din drepturile
părintești,

împotriva deciziei din 03 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a
respins apelul declarat de Natalia Oleiniciuc și s-a menținut hotărârea din
17 iunie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 22 februarie 2019, Natalia Oleiniciuc, reprezentată de avocatul Ghenadie
Odobescu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vladimir Buhteac,
intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Edineț,
privind decăderea din drepturile părintești.

În motivarea acțiunii, reclamanta Natalia Oleiniciuc a indicat că prin
hotărârea din 09 iulie 2015 a Judecătoriei Edineț a fost desfăcută căsătoria
încheiată între ea și Vladimir Buhteac. Din căsătorie, la xxxxxxxx s-a născut copilul
comun xxxxxxxx, care se află la educația și întreținerea sa.

Reclamanta Natalia Oleiniciuc a invocat că tatăl copilului minor manifestă o
atitudine rezervată și nepăsătoare față de creșterea, instruirea, îngrijirea și
protejarea acestuia, adică arată o neglijență gravă față de copil. Pârâtul Vladimir
Buhteac este un părinte care nu se implică în nici un mod la educația și creșterea
copilului, practic, nu se construiește nici un fel de relație cu un astfel de părinte și

copilul minor.

Reclamanta Natalia Oleiniciuc a susținut că are grijă de educația și întreținerea copilului, pe când Vladimir Buhteac se eschivează de la plata lunară a pensiei de întreținere, fapt dovedit prin adeverința din care rezultă restanța la plata pensiei de întreținere în mărime de 10433 lei.

Reclamanta Natalia Oleiniciuc a menționat că anul trecut s-a recăsătorit, iar prioritățile ei nu sunt altele decât promovarea unui climat familial stabil, decent și plin de afecțiune pentru copilul lor.

Reclamanta Natalia Oleiniciuc consideră că pârâtul Vladimir Buhteac poate fi decăzut din drepturile părintești, în temeiul dispozițiilor art. 67 lit. a) Codul familiei în legătură cu eschivarea de la exercitarea obligațiilor părintești, inclusiv de la plata pensiei de întreținere.

Reclamanta Natalia Oleiniciuc a solicitat admiterea acțiunii, decăderea din drepturile părintești a lui Vladimir Buhteac față de copilul minor XXXXXXX, născut la XXXXXXX.

Prin hotărârea din 17 iunie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Central s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Oleiniciuc împotriva lui Vladimir Buhteac, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Edineț, privind decăderea din drepturile părintești față de copilul minor XXXXXXX născut la XXXXXXX.

Prin decizia din 03 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Natalia Oleiniciuc și s-a menținut hotărârea din 17 iunie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Oleiniciuc împotriva lui Vladimir Buhteac, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Edineț, privind decăderea din drepturile părintești.

În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că părțile litigante Natalia Oleiniciuc și Vladimir Buhteac s-au aflat în relații de căsătorie, din care la XXXXXXX s-a născut copilul lor comun XXXXXXX. Căsătoria lor la data de 09 iulie 2015 a fost desfăcută prin hotărârea Judecătoriei Edineț. Prin hotărârea Judecătoriei Edineț sediul Central din 14 august 2018 s-a dispus încasarea de la Vladimir Buhteac în beneficiul Nataliei Buhteac (Oleiniciuc) pensie pentru întreținerea copilului minor XXXXXXX, născut la XXXXXXX, în sumă bănească fixă de 1000 lei lunar, începând cu 18 aprilie 2018 până la atingerea majoratului copilului. Ulterior, la 15 august 2018 Natalia Buhteac a încheiat căsătoria cu Andrei Oleiniciuc, luând numele după căsătorie "Oleiniciuc". Potrivit adeverinței nr. 113 din 18 februarie 2019, eliberată de executorul judecătoresc Veronica Ușurelu, în gestiunea căreia se află documentul executoriu nr.2-324/18 din 14 august 2018 privind încasarea de la Vladimir Buhteac în beneficiul lui Natalia Buhteac(Oleiniciuc) a pensiei pentru întreținerea copilului minor XXXXXXX, la data de 01 martie 2019 datoria debitorului la plata pensiei de întreținere constituia 10433 lei. Invocând eschivarea de la exercitarea drepturilor părintești, la 22 februarie 2019 Natalia Oleiniciuc a depus cerere de chemare în judecată către Vladimir Buhteac, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Edineț, solicitând decăderea Vladimir Buhteac din drepturile părintești față de copilul XXXXXXX, născut la data de XXXXXXX. Instanța de fond fiind investită cu judecarea cauzei, prin hotărârea din

17 iunie 2019 a respins acțiunea civilă.

Instanța de apel a invocat prevederile art. 58 alin. (1) Codul familiei în care este stipulat că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat. Iar, prevederile art. 74 alin. (1) direct indică că părinții sânt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Astfel, că s-a stabilit că intimatul Vladimir Buhtec a acumulat restanță la plata pensiei de întreținere a copilului XXXXXXX, în sumă de 10433 lei.

Instanța de apel a reiterat că ori de câte ori părinții (sau unul dintre ei) exercită ocrotirea părintească într-un mod contrar intereselor minorului, periclitând prin aceasta dezvoltarea fizică, morală și intelectuală a copilului, ei riscă să-și piardă drepturile părintești pe cale judecătorească. Prin urmare, decăderea din drepturile părintești este sancțiunea prin efectul căreia părintele ce își exercită drepturile sau își îndeplinește obligațiile părintești contrar intereselor copilului, își pierde aceste drepturi. Decăderea din drepturile părintești constituie o măsură ce poate fi luată numai în interesele minorului și urmărește protejarea acestor interese.

Astfel, decăderea din drepturile părintești nu scutește pe părinte de îndatorirea de a acorda întreținere copilului, îndatorire ce se justifică în ideea că o asemenea obligație poate exista în temeiul raporturilor de rudenie dintre părintele decăzut din drepturile părintești și copilul său minor, care rămân neschimbate și după încetarea ocrotirii părintești, întrucât minorul are nevoie și în continuare de îndeplinirea acestei obligații a cărei executare nu produce și nu are nici un drept corelativ (reciproc) față de copil.

Instanța de apel a reținut că din probele anexate la dosar, inclusiv certificatul executorului judecătoresc, nu s-a demonstrat faptul că intimatul Vladimir Buhtec s-a eschivat cu rea-voință de la achitarea pensiei de întreținere, că dânsul ar avea careva venituri, bunuri mobile sau imobile, că achită impozitul pe venit. Or, doar existența datoriei la plata pensiei de întreținere nu prezumă în mod automat și eschivarea de la exercitarea drepturilor părintești.

Instanța de apel a reținut că prima instanță, reieșind din circumstanțele constatate, corect a concluzionat că contrar prevederilor art.118 Cod procedură civilă, apelanta Natalia Oleiniciuc nu a dovedit prin probe pertinente și concludente faptul că intimatul Vladimir Buhtec nu-și îndeplinește obligațiile sale părintești din culpă gravă sau face abuz de drepturile părintești și urmează a fi decăzut din drepturile părintești pe motiv că nu a avut grijă de copil nici în plan material și nici în plan moral. Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că cele constatate certifică neaplicabilitatea art. 67 lit. a) Codul familiei speței date. Or, nu a fost probată eschivarea intenționată a intimatului Vladimir Buhtec de la exercitarea obligațiilor părintești. Pentru decăderea din drepturile părintești pe motivul eschivării de la plata pensiei de întreținere este necesară existența unor probe concludente și pertinente care ar demonstra cu certitudine că părintele (părinții) se eschivează cu rea-credință, inclusiv cu viclenie, de la plata pensiei de întreținere, fapt care nu s-a demonstrat la caz. Avînd în vedere faptul că decăderea din drepturile părintești este o sancțiune foarte drastică, ea necesită a fi aplicată față de părinți numai după ce se va constata că alte măsuri luate față de părinții ce nu-și onorează obligațiile nu au dat nici un efect.

Instanța de apel consideră că argumentele invocate în cererea de apel nu constituie temei de casare a hotărârii primei instanțe, instanța de apel ajungând la concluzia de a respinge apelul declarat de Natalia Oleiniciuc cu menținerea hotărârii primei instanțe.

La 29 octombrie 2019, Natalia Oleiniciuc, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, a declarat prin intermediul oficiului postal, recurs împotriva deciziei din 03 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei la rejudecare în instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs recurenta Natalia Oleiniciuc, a invocat dezacordul său cu hotărârile adoptate de instanțele ierarhic inferioare și a menționat că decizia instanței de apel este una nemotivată, instanța de apel a examinat în mod superficial cauza fiind lăsate fără apreciere circumstanțele cauzei. Recurenta consideră că instanța de apel a emis o decizie pripită fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei și fără determinarea exactă a naturii juridice a litigiului.

Recurenta Natalia Oleiniciuc a indicat că a primit prin intermediul poștei electronice a avocatului Ghenadie Odobescu informația în care este indicat că se expediază spre cunoștință copia încheierii din 31 iulie 2019, fiind anexat documentul cu nr. 2a-742. pdf. De fapt documentul nr. 2a-742.pdf nu este încheierea din 31 iulie 2019, dar copia cererii de apel motivată depusă de către avocatul Ghenadie Odobescu, respectiv, nu a fost citat la ședința de judecată pentru data de 03 septembrie 2019.

Recurenta a mai invocat că la data de 14 august 2018 s-a emis titlu executoriu, prin care Vladimir Buhteac a fost obligat să achite pensia de întreținere lunară pînă la atingerea majoratului copilului minor. În cadrul ședinței de judecată a fost prezentată adeverința care confirmă faptul că intimatul Vladimir Buhteac are o restanță la plata pensiei de întreținere în sumă de 10433 lei.

Recurenta Natalia Oleiniciuc a menționat că Convenția cu privire la drepturile copilului adoptată la 20 noiembrie 1989 stipulează că părinții poartă o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului, conducîndu-se, înainte de orice, de interesul superior al copilului care trebuie să fie obiectivul principal al grijii părintești.

Recurenta a mai menționat că conform art. 67 alit. a) Codul familiei părinții pot fi decăzuți din drepturile părintești dacă se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești, inclusiv de la plata pensiei de întreținere. Respectiv, Vladimir Buhteac se eschivează de la executarea obligațiilor părintești, inclusiv de la plata pensiei de întreținere.

Recurenta Natalia Oleiniciuc a relatat că executarea obligațiilor părintești presupune faptul respectării în exclusivitate a intereselor copilului minor, de a fi crescut și educat în bune condiții, părinții trebuie să-și exercite drepturile și să-și îndeplinească obligațiile lor părintești numai în interesul copilului. Conceptul de „interes al copilului” include un interes superior, căci părinții sunt obligați să crească copilul, îngrijind de sănătatea și dezvoltarea lui fizică, de educația, instruirea și pregătirea profesională a acestuia, în conformitate cu capacitățile copilului. Părinții trebuie să răspundă nevoilor copiilor, în special cele emoționale, care se concretizează în dorința de a fi ascultați, îngrijiți și apreciați. În funcție de

vârsta și nivelul de dezvoltare al acestuia, atitudinea părinților trebuie să fie corespunzătoare. Educația este un moment foarte esențial în creșterea unui copil educat și responsabil. Părinții sunt cei care tratează direcțiile de educație ale copilului.

Recurenta Natalia Oleiniciuc a indicat că conform informației Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova, pentru anul 2018 minimul de existență pentru copii constituie în medie 1800 de lei lunar. Acest indicator diferă în funcție de vârsta copilului. Cu cât copilul este mai mare crește și suma minimului de existență. De creșterea și educația copilului se ocupă numai recurenta, care la momentul actual îi este foarte greu să întrețină un copil și să-l asigure cu toate cele necesare, părinții împreună au obligația de a întreține și a educa copilul, nu numai mama are această obligație.

Recurenta consideră că prin adeverința prezentată în cadrul ședinței instanței de judecată se adeverește faptul că intimatul Vladimir Buhtec are o restanță la plata pensiei de întreținere în sumă de 10433 lei și această probă nu a fost apreciată just de către instanțele judecătorești inferioare.

Recurenta Natalia Oleiniciuc a indicat că intimatul Vladimir Buhtec se eschivează cu rea-credință, de la plata pensiei de întreținere pînă la momentul actual, nu a avut intenție de a se interesa de soarta copilului său, nu a contribuit financiar la întreținerea copilului minor.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 03 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost expediată participanților la proces la data de 22 octombrie 2019, prin scrisoarea de expediere nr. 18920 (f.d. 114, vol), însă dovada recepționării acesteia lipsește.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul a fost depus prin intermediul oficiului postal de Natalia Oleiniciuc, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu la data de 29 octombrie 2019, cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 Cod de procedură civilă.

La 11 noiembrie 2019, în adresa intimatului Vladimir Buhtec, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Edineț a fost expediată copia recursului declarat de Natalia Oleiniciuc, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimatul Vladimir Buhtec și intervenientul accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Edineț nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Natalia Oleiniciuc, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Natalia Oleiniciuc, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Natalia Oleiniciuc, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială, sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul, exercitat conform secțiunii a II-a, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute la art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel.

Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii, sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii, doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor, stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Din recursul declarat de Natalia Oleiniciuc, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs,

întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Natalia Oleiniciuc, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 alin. 1 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Natalia Oleiniciuc, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, împotriva deciziei din 03 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Oleiniciuc împotriva lui Vladimir Buhteac, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Edineț, privind decăderea din drepturile părintești.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Galina Stratulat

Nina Vascan